

Özgürlük herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme ya da davranma serbestisidir. Felsefi anlamda ise, her türlü dış etkiden bağımsız olarak kendi irade ve düşüncesine dayanarak karar vermesi durumudur, hürriyettir. Ancak bunları gerçekleştirirken toplum kurallarına ve bireylerde zarar verilmemesi esastır. Demokrasi, halkın kendi kendini idaresi olup, vatandaşların eşit haklara sahip olduğu bir yönetim şeklidir. Halk ise, bir milleti oluşturan çeşitli toplumsal kesimlerden veya meslek gruplarından oluşan insan topluluğudur ve demokrasi kültürü halka dayanmaktadır.

Para mal ve hizmetlerin değiş tokuşunda kullanılan bir değer ölçütü, değişim ve saklama aracıdır. Kapitalizm ise özel mülkiyetin üretim araçlarının büyük bir bölümüne sahip olup işlettiği, arz ve talebin bulunduğu piyasa ekonomisi tarafından belirlenen sosyal ve ekonomik sistemdir. Felsefi anlamda ise üretim araçlarını ele geçirenlerin çalışanlarını sömürdüğü düzendir.

İnsanlara önce özgürlük ve demokrasi gerekir. Gelişmiş toplumlar, paranın büyük gücünden önce eğitimi güçlendirerek özgürlük ve demokrasinin temellerini atmışlardır. Kaldı ki para adaletsiz bir değişim aracı olduğundan kapitalizmi de biraz simgelemektedir. Geri kalmış toplumlarda demokrasinin ve özgürlüğün önemi bilinmemiş yada bazı durumlarda din kurallarıyla çatıştığı düşünülerek kasıtlı olarak insanlar bu kavramlardan uzak tutulmuştur. Bunları özümsemeyen toplumlar da cumhuriyet, laiklik ile bağımsızlık gibi kavramlarda bir şey ifade etmemekte ve buralarda iç çatışmalar, darbeler, anarşi ve kaoslar eksik olmaz. Ancak evrensel demokrasiyi ve laikliği üstün kıldıktan sonra ekonomiye doğru yön verilebilir. Bunların olmadığı yerde paranın gücü ile özgür kullanımından söz edilemez ve kapitalist düzen bile ayakta kalamaz.

Bu kavramların bir kısmı birbirine karşıttır. Özgürlük ve demokrasi kavramları evrensel normlar olup paradan önce gelir ve kapitalizmi sevmez. Kapitalizmin de onları çok sevdiği söylenemez. Bu evrensel normlar küçük yaşlardan itibaren öğretilmelidir. **Özgürlük, meydanlara kendiliğinden değil mücadele, emek ve çokça bedeller ödenerek gelmiştir.** Demokrasi ve özgürlüğü yaşatmak zor, adını meydanlara vermek kolaydır. Burada zoru tercih ederek yarınlarımızı kolaylaştırabiliriz. Yıllardan beri mevcut olan ve son zamanlarda yine tavan yapan sancılarımız, evrensel değerlerin yokluğundandır. Bu durumlarda adalet de işletilemez. Sonuçta o sihirli “demokrasi ve özgürlük” kelimelerini inancın ve paranın önüne geçirmemiz gerekmektedir. Yoksa belirli zaman aralıklarında yuvarlanmaya devam ederiz!

Cumhuriyet değerlerinin inanç, etik değerlerin de ekonominin üstünde tutulmadığı süreçte burnumuz birşeyin içinden çıkmayacaktır! Bunu da sağlayacak olan çağdaş bir eğitim modelidir.

Para ile satın alınamayacak olan demokrasi ve özgürlük, meydanlarda bir isim olmanın ötesinde içselleştirilmelidir. Şöyle yada böyle “yaşasın özgürlük” diyenler çoğalıyor da sonucuna bakmak gerekir diyorum...